

1. VALORES ÉTICOS 2º DE ESO

1.1. INTRODUCCIÓN

A materia de valores éticos debe atender a unha formación integral da persoa e afondar no tratamento transversal dos problemas. O decreto que regula esta materia apunta, a oportunidade que “brinda a materia para pór en práctica metodoloxías didácticas activas e contextualizadas que faciliten a participación do alumnado en traballos cooperativos, a realización de tarefas, a aprendizaxe baseada en problemas, o estudo de casos, o traballo por retos, etc., metodoloxías todas elas que lle confiren ao alumnado o papel de axente activo da súa propia formación.

Dado que a materia ten unha presenza semanal de 1 hora, semella importante seleccionar moi ben a metodoloxía e os contidos a desenvolver e potenciar a continuidade con outros cursos e niveis.

1.2. CONTRIBUCIÓN AO DESENVOLVEMENTO DAS COMPETENCIAS CLAVE

É fundamental o tratamento que esta materia fai de algunhas das competencias básicas do currículo: CSC. O respecto polo outro, o respecto á regras do debate, a busca dun consenso e a eliminación de prexuízos CCL. na necesidade de rigor e claridade de expresión. A lectura de textos de pensadores relevantes da nosa cultura aumenta a capacidade lingüística e reflexiva

CAA na busca autónoma de respostas, o crecemento persoal e cognitivo e o aprecio pola creatividade o respecto

CCMT. A través da crítica e análise das achegas científicas e tecnolóxicas e a súa influencia nos valores e na vida dos individuos.

CD. a través dos traballos colaborativo de busca de información nas redes e procesamento da información e comunicación por diferentes canles.

1.3. CONCRECIÓN DE OBXECTIVOS

- a) Asumir responsablemente os seus deberes, coñecer e exercer os seus dereitos no respecto ás demais persoas, practicar a tolerancia, a cooperación e a solidariedade entre as persoas e os grupos, exercitarse no diálogo, afianzando os dereitos humanos e a igualdade de trato e de oportunidades entre mulleres e homes, como valores comúns dunha sociedade plural, e prepararse para o exercicio da cidadanía democrática.
- b) Desenvolver e consolidar hábitos de disciplina, estudo e traballo individual e en equipo, como condición necesaria para unha realización eficaz das tarefas da aprendizaxe e como medio de desenvolvemento persoal.
- c) Valorar e respectar a diferenza de sexos e a igualdade de dereitos e oportunidades entre eles. Rexeitar a discriminación das persoas por razón de sexo ou por calquera outra condición ou circunstancia persoal ou social. Rexeitar os estereotipos que supoñan discriminación entre homes e mulleres, así como calquera manifestación de violencia contra a muller.
- d) Fortalecer as súas capacidades afectivas en todos os ámbitos da personalidade e nas súas relacións coas demais persoas, así como rexeitar a violencia, os prexuízos de calquera tipo e os comportamentos sexistas, e resolver pacificamente os conflitos.
- e) Desenvolver destrezas básicas na utilización das fontes de información, para adquirir novos coñecementos con sentido crítico. Adquirir unha preparación básica no campo das tecnoloxías, especialmente as da información e a comunicación.
- f) Concibir o coñecemento científico como un saber integrado, que se estrutura en materias, así como coñecer e aplicar os métodos para identificar os problemas en diversos campos do coñecemento e da experiencia.

- g) Desenvolver o espírito emprendedor e a confianza en si mesmo, a participación, o sentido crítico, a iniciativa persoal e a capacidade para aprender a aprender, planificar, tomar decisións e asumir responsabilidades.
- h) Comprender e expresar con corrección, oralmente e por escrito, na lingua galega e na lingua castelá, textos e mensaxes complexas, e iniciarse no coñecemento, na lectura e no estudo da literatura.
- l) Coñecer, valorar e respectar os aspectos básicos da cultura e da historia propias e das outras persoas, así como o patrimonio artístico e cultural. Coñecer mulleres e homes que realizaran achegas importantes á cultura e á sociedade galega, ou a outras culturas do mundo.
- m) Coñecer e aceptar o funcionamento do propio corpo e o das outras persoas, respectar as diferenzas, afianzar os hábitos de coidado e saúde corporais, e incorporar a educación física e a práctica do deporte para favorecer o desenvolvemento persoal e social. Coñecer e valorar a dimensión humana da sexualidade en toda a súa diversidade. Valorar criticamente os hábitos sociais relacionados coa saúde, o consumo, o coidado dos seres vivos e o medio ambiente, contribuíndo á súa conservación e á súa mellora.

1.4. CONCRECIÓN DOS ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE AVALIABLES

Valores éticos. 2º de ESO PRIMER TRIMESTRE						
Objetivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	CC	Grao mínimo para superar a área Indicador mínimo de logro	Instrumentos de avaliación / Procedementos de avaliación
Bloque 1. A dignidade da persoa						
adhil	B1.1. Conceptos de persoa achegados pola filosofía.	B1.1. Construír un concepto de persoa, consciente de que esta é indefinible, valorando a dignidade que posúe polo feito de ser libre.	VEB1.1.1. Sinala as dificultades para definir o concepto de persoa, analizando algunhas definicións achegadas por filósofos/as.	CCL	50% nas listas de cotexo correspondentes	Instrumentos Producción do alumnado Actitude na Aula Procedementos Caderno do profesor Caderno do alumnado
acdhl	B1.2. Visión kantiana: a persoa como suxeito autónomo e como un fin en si mesma.	B1.2. Identificar os conceptos de heteronomía e autonomía, mediante a concepción kantiana da persoa, coa finalidade de valorar a súa importancia e aplicala na realización da vida moral.	VEB1.2.1. Explica a concepción kantiana do concepto de persoa, como suxeito autónomo capaz de ditar as súas propias normas morais.	CSC	50% nas listas de cotexo correspondentes	Instrumentos Producción do alumnado Actitude na Aula Procedementos Caderno do profesor Caderno do alumnado

Valores éticos. 2º de ESO PRIMER TRIMESTRE						
Objetivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	CC	Grao mínimo para superar a área Indicador mínimo de logro	Instrumentos de avaliación / Procedementos de avaliación
			<u>VEB1.2.2. Comenta e valora a idea de Kant ao concibir a persoa como un fin en si mesma, rexeitando a posibilidade de ser tratada por outros como instrumento para alcanzar fins alleos a ela.</u>	<u>CSC</u>	50% nas listas de cotexo correspondentes	Instrumentos Producción do alumnado Actitude na Aula Procedementos Caderno do profesor Caderno do alumnado
a b d h l	B1.3. Noción aristotélica da virtude: relación cos actos, os hábitos e o carácter. Virtudes éticas.	B1.3. Entender a relación entre os actos, os hábitos e o desenvolvemento do carácter, mediante a comprensión do concepto de virtude en Aristóteles e, en especial, o relativo ás virtudes éticas, pola importancia que teñen no desenvolvemento da personalidade.	VEB1.3.1. Sinala en que consiste a virtude e as súas características en Aristóteles, indicando a súa relación cos actos, os hábitos e o carácter.	CSC	50% nas listas de cotexo correspondentes	Instrumentos Producción do alumnado Actitude na Aula Procedementos Caderno do profesor Caderno do alumnado
			<u>VEB1.3.2. Enumera algúns dos beneficios que, segundo Aristóteles, achegan as virtudes éticas ao ser humano, identifica algunhas destas e ordénaas segundo un criterio racional.</u>	<u>CAA</u> <u>CCL</u> <u>CSC</u>	50% nas listas de cotexo correspondentes	Instrumentos Producción do alumnado Actitude na Aula Procedementos Caderno do profesor Caderno do alumnado
Bloque 2. A comprensión, o respecto e a igualdade nas relacións interpersoais						
a b e g h	B2.1. Diferenzas entre ética e dereito. B2.2. Posibles conflitos entre os valores que regulan a vida privada e os que regulan a vida pública.	B2.1. Distinguir, na persoa, os ámbitos da vida privada e da vida pública, a primeira regulada pola ética e a segunda polo dereito, coa finalidade de identificar os límites da liberdade persoal e social.	VEB2.1.1. Distingue entre os ámbitos de acción que corresponden á ética e ao dereito, e expón as súas conclusións mediante unha presentación elaborada con medios informática.	CCL CD	50% nas listas de cotexo correspondentes	Instrumentos Producción do alumnado Actitude na Aula Procedementos Caderno do profesor Caderno do alumnado

Valores éticos. 2º de ESO PRIMER TRIMESTRE						
Objctivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	CC	Grao mínimo para superar a área Indicador mínimo de logro	Instrumentos de avaliación / Procedementos de avaliación
			<u>VEB2.1.2. Reflexiona arredor do problema da relación entre estes dous campos, o privado e o público, e a posibilidade de que exista un conflito de valores éticos entre ambos, así como a forma de atopar unha solución baseada nos valores éticos, exemplificando de maneira concreta tales casos, e expón as súas posibles solucións fundamentadas eticamente.</u>	<u>CCL</u> <u>CSC</u> <u>CSIE</u> <u>E</u>	50% nas listas de cotexo correspondentes	Instrumentos Producción do alumnado Actitude na Aula Procedementos Caderno do profesor Caderno do alumnado

Valores éticos. 2º de ESO SEGUNDO TRIMESTRE						
Objctivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	CC	Grao mínimo para superar a área Indicador mínimo de logro	Instrumentos de avaliación / Procedem entos de avaliación
Bloque 3. A reflexión ética						
a d h	B3.1. Diferenza entre ética e moral. B3.2. Reflexión ética como guía racional de conduta.	B3.1. Distinguir entre ética e moral, sinalando as semellanzas e as diferenzas entre elas, e estimando a importancia da reflexión ética como un saber práctico necesario para guiar de xeito racional a conduta do ser humano á súa plena realización.	VEB3.1.1. Recoñece as diferenzas entre a ética e a moral, no que se refire á súa orixe e á súa finalidade.	CSC	50% nas listas de cotexo correspondentes	Instrumentos Producción do alumnado Actitude na Aula Procedemento s Caderno do profesor Caderno do alumnado
			<u>VEB3.1.2. Achega razóns que xustifiquen a importancia da reflexión ética, como unha guía racional de conduta necesaria na vida do ser humano, expresando de forma apropiada os argumentos en que se fundamenta.</u>	CSC	50% nas listas de cotexo correspondentes	Instrumentos Producción do alumnado Actitude na Aula Procedemento s Caderno do profesor Caderno do alumnado
a b d g h	B3.3. Estrutura moral da persoa. B3.4. Etapas do desenvolvemento moral en Piaget e Kohlberg. Paso da heteronomía á autonomía moral.	B3.2. Destacar o significado e a importancia da natureza moral do ser humano, analizando as súas etapas de desenvolvemento e tomando conciencia da necesidade que ten de normas éticas, libre e racionalmente asumidas, como guía do seu comportamento.	VEB3.2.1. Sinala en que consiste a estrutura moral da persoa como ser racional e libre, razón pola que esta é responsable da súa conduta e das consecuencias desta.	CSC	50% nas listas de cotexo correspondentes	Instrumentos Producción do alumnado Actitude na Aula Procedemento s Caderno do profesor Caderno do alumnado
			<u>VEB3.2.2. Explica as tres etapas do desenvolvemento moral na persoa, segundo a teoría de Piaget ou a de Kohlberg, e as características propias de cada unha, destacando como se pasa da heteronomía á autonomía moral.</u>	CCL CSC	50% nas listas de cotexo correspondentes	Instrumentos Producción do alumnado Actitude na Aula Procedemento s Caderno do profesor Caderno do alumnado

Valores éticos. 2º de ESO SEGUNDO TRIMESTRE						
Objetivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	CC	Grao mínimo para superar a área Indicador mínimo de logro	Instrumentos de avaliación / Procedementos de avaliación
a g h	B3.5. A liberdade como raíz da estrutura moral da persoa.	B3.3. Recoñecer que a liberdade constitúe a raíz da estrutura moral na persoa, e apreciar o papel da intelixencia e da vontade como factores que incrementan a capacidade de autodeterminación.	VEB 3.3.1. Describe a relación entre a liberdade e os conceptos de persoa e estrutura moral.	CCL	50% nas listas de cotexo correspondentes	Instrumentos Producción do alumnado Actitude na Aula Procedementos Caderno do profesor Caderno do alumnado
a b c d e g h	B3.6. Características distintivas dos valores éticos. B3.7. Valores éticos e dignidade humana.	B3.4. Resaltar a importancia dos valores éticos, as súas especificacións e a súa influencia na vida persoal e social do ser humano, destacando a necesidade de ser recoñecidos e respectados por todos.	VEB3.4.1. <u>Describe as características distintivas dos valores éticos, utilizando exemplos concretos deles e apreciando a súa relación esencial coa dignidade humana e a conformación dunha personalidade xusta e satisfactoria.</u>	CCL	50% nas listas de cotexo correspondentes	Instrumentos Producción do alumnado Actitude na Aula Procedementos Caderno do profesor Caderno do alumnado
			VEB 3.4.2. <u>Emprega o espírito emprendedor para realizar, en grupo, unha campaña destinada a difundir a importancia de respectar os valores éticos, tanto na vida persoal como na social.</u>	CSC CSIE E	50% nas listas de cotexo correspondentes	Instrumentos Producción do alumnado Actitude na Aula Procedementos Caderno do profesor Caderno do alumnado
a b h l	B3.8. Normas. Especificidade das normas éticas. B3.9. Relativismo moral dos sofistas. B3.10. Intellectualismo moral en Sócrates e Platón. B3.11. Relativismo	B3.5. Establecer o concepto de normas éticas e apreciar a súa importancia, identificando as súas características e a natureza da súa orixe e validez, mediante o coñecemento do debate ético que existiu entre Sócrates e os sofistas.	VEB3.5.1. <u>Define o concepto de norma e de norma ética, distinguíndoa das normas xurídicas, relixiosas, etc.</u>	CCL	50% nas listas de cotexo correspondentes	Instrumentos Producción do alumnado Actitude na Aula Procedementos Caderno do profesor Caderno do alumnado

Valores éticos. 2º de ESO SEGUNDO TRIMESTRE						
Objctivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	CC	Grao mínimo para superar a área Indicador mínimo de logro	Instrumentos de avaliación / Procedem entos de avaliación
	moral fronte a obxectivismo moral.		VEB3.5.2. Sinala quen foron os sofistas e algúns dos feitos e das razóns en que se fundamentaba a súa teoría relativista da moral, destacando as consecuencias que esta ten na vida das persoas.	CCE C	50% nas listas de cotexo correspondentes	Instrumentos Producción do alumnado Actitude na Aula Procedemento s Caderno do profesor Caderno do alumnado
			VEB 3 . 5 . 3 . Coñece os motivos que levaron a Sócrates a afirmar o "intelectualismo moral", e explica en que consiste e a postura de Platón ao respecto.	CCE C	50% nas listas de cotexo correspondentes	Instrumentos Producción do alumnado Actitude na Aula Procedemento s Caderno do profesor Caderno do alumnado
			<u>VEB3.5.4. Compara o relativismo e o obxectivismo moral apreciando a vivencia destas teorías éticas na actualidade, e expresa opinión s de forma argumentada.</u>	<u>CCL</u> <u>CSC</u>	50% nas listas de cotexo correspondentes	Instrumentos Producción do alumnado Actitude na Aula Procedemento s Caderno do profesor Caderno do alumnado
b e g h l	B3.12. Clasificación das teorías éticas: éticas de fins e éticas procedementais. B3.13. A ética de Epicuro como ética de fins.	B 3 . 6 . Explicar as características e os obxectivos das teorías éticas, así como a súa clasificación en éticas de fins e procedementais, sinalando os principios máis destacados do hedonismo de Epicuro.	VEB3.6.1. Enuncia os elementos distintivos das "teorías éticas" e argumenta a súa clasificación en éticas de fins e éticas procedementais, e elabora un esquema coas súas características máis destacadas.	CAA CCL	50% nas listas de cotexo correspondentes	Instrumentos Producción do alumnado Actitude na Aula Procedemento s Caderno do profesor Caderno do alumnado

Valores éticos. 2º de ESO SEGUNDO TRIMESTRE						
Objetivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	CC	Grao mínimo para superar a área Indicador mínimo de logro	Instrumentos de avaliación / Procedementos de avaliación
			<u>VEB3.6.2. Enuncia os aspectos fundamentais da teoría hedonista de Epicuro e os valores éticos que defende, destacando as características que a identifican como unha ética de fins.</u>	<u>CCE</u> <u>C</u>	50% nas listas de cotexo correspondentes	Instrumentos Producción do alumnado Actitude na Aula Procedementos Caderno do profesor Caderno do alumnado
			VEB3.6.3. Elabora, en colaboración co grupo, argumentos a favor e/ou en contra do epicureísmo, e expón as súas conclusións cos argumentos racionais correspondentes.	CAA CCL	50% nas listas de cotexo correspondentes	Instrumentos Producción do alumnado Actitude na Aula Procedementos Caderno do profesor Caderno do alumnado
b h l	B3.14. O eudemonismo aristotélico como ética de fins. B3.15. O ben supremo da persoa en Aristóteles e as tres tendencias da alma.	B3.7. Entender os principais aspectos do eudemonismo aristotélico, identificándoo como unha ética de fins e valorando a súa importancia e a vixencia actuais.	<u>VEB3.7.1. Explica o significado do termo "eudemonismo" e o que para Aristóteles significa a felicidade como ben supremo, e elabora e expresa conclusións.</u>	<u>CCL</u>	50% nas listas de cotexo correspondentes	Instrumentos Producción do alumnado Actitude na Aula Procedementos Caderno do profesor Caderno do alumnado
			VEB3.7.2. Distingue os tres tipos de tendencias que hai no ser humano, segundo Aristóteles, e a súa relación co que el considera como ben supremo da persoa.	CCE C	50% nas listas de cotexo correspondentes	Instrumentos Producción do alumnado Actitude na Aula Procedementos Caderno do profesor Caderno do alumnado

Valores éticos. 2º de ESO SEGUNDO TRIMESTRE						
Objetivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	CC	Grao mínimo para superar a área Indicador mínimo de logro	Instrumentos de avaliación / Procedementos de avaliación
			VEB3.7.3. Achega razóns para clasificar o eudemonismo de Aristóteles dentro da categoría da ética de fins.	CCL	50% nas listas de cotexo correspondentes	Instrumentos Producción do alumnado Actitude na Aula Procedementos Caderno do profesor Caderno do alumnado
b g h l	B3.16. O utilitarismo como ética de fins: principio de utilidade; concepto de pracer; compatibilidade do egoísmo individual co altruísmo universal; localización do valor moral nas consecuencias da acción.	B3.8. Comprender os elementos máis significativos da ética utilitarista e a súa relación co hedonismo de Epicuro, clasificándoa como unha ética de fins e elaborando argumentos que apoiem a súa valoración persoal arredor desta formulación ética.	<u>VEB3.8.1. Fai unha recensión das ideas fundamentais da ética utilitarista: o principio de utilidade, o concepto de pracer, a compatibilidade do egoísmo individual co altruísmo universal e a localización do valor moral nas consecuencias da acción, entre outras.</u>	<u>CCL</u>	50% nas listas de cotexo correspondentes	Instrumentos Producción do alumnado Actitude na Aula Procedementos Caderno do profesor Caderno do alumnado
			VEB3.8.2. Enumera as características que fan do utilitarismo e do epicureísmo unhas éticas de fins.	CCE C	50% nas listas de cotexo correspondentes	Instrumentos Producción do alumnado Actitude na Aula Procedementos Caderno do profesor Caderno do alumnado
			<u>VEB3.8.3. Argumenta racionalmente as súas opinións sobre a ética utilitarista.</u>	<u>CCL</u> <u>CSIE</u> <u>E</u>	50% nas listas de cotexo correspondentes	Instrumentos Producción do alumnado Actitude na Aula Procedementos Caderno do profesor Caderno do alumnado
Bloque 4. A xustiza e a política						

Valores éticos. 2º de ESO SEGUNDO TRIMESTRE						
Objetivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	CC	Grao mínimo para superar a área Indicador mínimo de logro	Instrumentos de avaliación / Procedementos de avaliación
a b e h l	B4.1. Relación entre ética, política e xustiza no pensamento aristotélico. B4.2. Semellanzas, diferenzas e relacións entre valores éticos e valores cívicos.	B4.1. Comprender e valorar a importancia da relación entre os conceptos de ética, política e xustiza, mediante a análise e a definición destes termos, destacando o vínculo entre eles no pensamento de Aristóteles.	VEB4.1.1. Explica e aprecia as razóns que dá Aristóteles para establecer un vínculo necesario entre ética, política e xustiza.	CCE C	50% nas listas de cotexo correspondentes	Instrumentos Producción do alumnado Actitude na Aula Procedementos Caderno do profesor Caderno do alumnado
			VEB4.1.2. Utiliza e selecciona información sobre os valores éticos e cívicos, identificando e apreciando as semellanzas, as diferenzas e as relacións entre eles.	CAA	50% nas listas de cotexo correspondentes	Instrumentos Producción do alumnado Actitude na Aula Procedementos Caderno do profesor Caderno do alumnado
b e g h l	B4.3. A política de Aristóteles. B4.4. Concepto aristotélico de xustiza e a súa relación co ben común e a felicidade.	B4.2. Coñecer e apreciar a política de Aristóteles e as súas características esenciais, e entender o seu concepto de xustiza e a súa relación co ben común e a felicidade, elaborando un xuízo crítico sobre a perspectiva deste filósofo.	<u>VEB4.2.1. Elabora, recorre ou á súa iniciativa persoal, unha presentación con soporte informático, sobre a política aristotélica como unha teoría organicista, cunha finalidade ética e que atribúe a función educativa ao Estado.</u>	CSIE E CD CSC	50% nas listas de cotexo correspondentes	Instrumentos Producción do alumnado Actitude na Aula Procedementos Caderno do profesor Caderno do alumnado
			<u>VEB4.2.2. Selecciona e usa información, en colaboración co grupo, para entender e apreciar a importancia que Aristóteles lle dá á xustiza como valor ético no que se fundamenta a lexitimidade do Estado e a súa relación coa felicidade e o ben común, e expón as súas conclusións persoais de b i d a m e n t e fundamentadas.</u>	CAA CCL	50% nas listas de cotexo correspondentes	Instrumentos Producción do alumnado Actitude na Aula Procedementos Caderno do profesor Caderno do alumnado

Valores éticos. 2º de ESO TERCEIRO TRIMESTRE						
Objetivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	CC	Grao mínimo para superar a área Indicador mínimo de logro	Instrumentos de avaliación / Procedementos de avaliación
Bloque 5. Os valores éticos, o dereito, a Declaración Universal dos Dereitos Humanos (DUDH) e outros tratados internacionais sobre dereitos humanos						
b e h	B 5.1. Relacións entre ética e dereito.	B5.1. Sinalar a vinculación entre a ética, o dereito e a xustiza, a través do coñecemento das súas semellanzas, diferenzas e relacións.	VEB 5.1.1. Procura e selecciona información en páxinas web, para identificar as diferenzas, as semellanzas e os vínculos entre a ética e o dereito.	CCL CD	50% nas listas de cotexo correspondentes	Instrumentos Producción do alumnado Actitude na Aula Procedementos Caderno do profesor Caderno do alumnado
Bloque 6. Os valores éticos e a súa relación coa ciencia e a tecnoloxía						
a b d e f g h m	B 6.1. Dimensión moral da ciencia e da tecnoloxía polo seu impacto en todos os ámbitos da vida humana. B 6.2. Valores recollidos na DUDH como criterio para fixar límites á investigación científico-tecnolóxica.	B 6.1. Recoñecer a importancia da dimensión moral da ciencia e a tecnoloxía, así como a necesidade de establecer límites éticos e xurídicos, coa finalidade de orientar a súa actividade consonte os valores defendidos pola DUDH.	VEB 6.1.1. Utiliza información de distintas fontes para analizar a dimensión moral da ciencia e a tecnoloxía, avaliando o impacto positivo e negativo que estas poden ter en todos os ámbitos da vida humana (social, económico, político, ético e ecolóxico, etc.).	CAA CMCC T CSC	50% nas listas de cotexo correspondentes	Instrumentos Producción do alumnado Actitude na Aula Procedementos Caderno do profesor Caderno do alumnado
			<u>VEB 6.1.2. Achega argumentos que fundamentan a necesidade de pór límites éticos e xurídicos á investigación práctica, tanto científica como tecnolóxica, tomando a dignidade humana e os valores éticos recoñecidos na DUDH como criterio normativo.</u>	CCL CMCC I CSC	50% nas listas de cotexo correspondentes	Instrumentos Producción do alumnado Actitude na Aula Procedementos Caderno do profesor Caderno do alumnado
			<u>VEB6.1.3. Recorre á súa iniciativa persoal para expor as súas conclusións sobre o tema tratado, utilizando medios informáticos e audiovisuais, de xeito argumentado e ordenado racionalmente.</u>	CD CSIEE	50% nas listas de cotexo correspondentes	Instrumentos Producción do alumnado Actitude na Aula Procedementos Caderno do profesor Caderno do alumnado

Valores éticos. 2º de ESO TERCEIRO TRIMESTRE						
Objctivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	CC	Grao mínimo para superar a área Indicador mínimo de logro	Instrumentos de avaliación / Procedem entos de avaliación
a d g m	B6.3. Problemas da tecnodependencia .	B6.2. Entender e valorar o problema da tecnodependencia e a alienación humana á que conduce.	<u>VEB 6.2.1. Destaca o problema e o perigo que representa para o ser humano a tecnodependencia, sinalando os seus síntomas e as súas causas, e estimando as súas consecuencias negativas, como unha adición incontrolada aos dispositivos electrónicos, aos videoxogos e ás redes sociais, que conduce as persoas cara a unha progresiva deshumanización.</u>	CMCC I	50% nas listas de cotexo correspondentes	Instrumentos Producción do alumnado Actitude na Aula Procedementos Caderno do profesor Caderno do alumnado
a b e f g h m	B6.4. Dilemas morais que presentan os avances en medicina e biotecnoloxía.	B6.3. Utilizar os valores éticos contidos na DUDH no campo científico e tecnolóxico, coa finalidade de evitar a súa aplicación inadecuada e solucionar os dilemas morais que ás veces se presentan, nomeadamente no terreo da medicina e a biotecnoloxía.	V E B 6.3.1. Analiza información seleccionada de diversas fontes, coa finalidade de coñecer en que consisten algúns dos avances en medicina e biotecnoloxía, que formulan dilemas morais (utilización de células nai, clonación, euxeñese, etc.), sinalando algúns perigos que estes encerran de prescindir do respecto á dignidade humana e os seus valores fundamentais.	CCL CMCC T CSC	50% nas listas de cotexo correspondentes	Instrumentos Producción do alumnado Actitude na Aula Procedementos Caderno do profesor Caderno do alumnado
			<u>VEB6.3.2. Presenta unha actitude de tolerancia e respecto ante as opinións que se expresan na confrontación de ideas, coa finalidade de solucionar os dilemas éticos, sen esquecer a necesidade de empregar o rigor na fundamentación racional e ética de todas as alternativas de solución formuladas.</u>	CSC CSIEE	50% nas listas de cotexo correspondentes	Instrumentos Producción do alumnado Actitude na Aula Procedementos Caderno do profesor Caderno do alumnado

1.5. CONCRECIONES METODOLOXICAS QUE REQUIRE A MATERIA

Tentarase que a aprendizaxe dos diferentes núcleos temáticos poida ser abordada desde a perspectiva ABP (traballo por proxectos) que, pola súa propia natureza debe adaptarse ás características específicas do grupo-aula no que se traballe.

Como indica o Decreto 86 do 25 de Xuño de 2015, a metodoloxía deberá incluír estratexias que teñan como principio respectar a diversidade do alumnado, por iso, eo fío dos diferentes desenvolvemento temáticos, proporanse diferentes propostas de actividades que teñan como finalidade que o alumno/a poida aplicar a intelixencia predominante en cada un deles, ao mesmo tempo que se fomenta o traballo colaborativo.

Teremos como fío condutor o diario de clase, onde o alumnado irá recollendo, as aprendizaxes, reflexión, creacións e achegas. Este diario de clase se avaliará tendo en conta os criterios de avaliación e a consecución dos estándares de aprendizaxe. O instrumento de avaliación será o presentado no apartado 5.7 (criterios de cualificación e promoción)

1.6. MATERIAIS E RECURSOS DIDACTICOS

Os materiais e recursos didácticos estarán a disposición do alumnado no espazo da materia en Google Classroom e serán fundamentalmente:

- Fichas de traballo virtuais
- Apuntamento virtuais
- Explicacións e aclaracións da profesora
- Libro de lectura en Banda Deseñada: El Diario de Anne Frank

1.7. CRITERIOS DE AVALIACION, CUALIFICACION E PROMOCION DO ALUMNADO

1.7.1. CRITERIOS DE AVALIACION

1. A habilidade na construción de conceptos e o seu uso efectivo nas diferentes actividades
 2. Comprensión e análise dos problemas relacionados coa valoración de procesos de decisión persoal e/ou social
 3. Capacidade de xustificación e argumentación das ideas expostas
 4. Capacidade de análise dos argumentos e contraargumentos propostos para a resolución de dilemas éticos
 5. Comprensión das capacidades de razoamento, sentimentos e vontade na elaboración da personalidade e a toma de decisións.
 6. Coñecer os fundamentos da natureza social do ser humano e os factores fundamentais que influen na vida social e no desenvolvemento moral da persoa
 7. Ser quen de separar e distinguir os ámbitos privado e público para o ámbito das decisións e accións humanas
 8. Conseguir un grao de integración e coherencia entre os coñecementos teóricos dos valores e a aplicación e uso dos mesmos nas súas acción cotiás no centro de ensino.
-

1.7.2. CRITERIOS DE CUALIFICACION

A nota de avaliación obterase do seguinte modo:

- Traballos na aula recollidos no Diario de aula virtual 75%
 - Actitude 25%

Instrumentos de avaliación

1. Traballamos cos portátiles de e-dixgal polo que todas as tarefas se farán a través de Drive, no espazo adicado á materia en Google Classroom.
2. Lista de cotexo no caderno da profesora para a actitude

Actitude. Caderno da profesora. Ficha do alumno/a. (Max. 2,5 puntos)

• Cumprimento das indicacións do profesor.	0,25
• Respecto do turno de palabra.	0,25
• Traer o material de traballo.	0,25
• Participación na clase	0,25
• Coidado do material personal e da aula	0,25
• Manter un comportamento e unha postura correcta	0,25
• Puntualidade e orde nas entradas e saídas da aula	0,25
• Aproveitamento do tempo de traballo personal	0,25
• Non faltas de asistencia inxustificadas	0,25
• Actitude colaboradora e implicación coa materia	0,25

Actividades de aula (Max.7,5 puntos) no diario virtual en Classroom será o medio para medir o grao de consecución dos estándares de aprendizaxe e competencias clave. Os criterios de corrección dos traballos do alumnado serán os seguintes:

- Deberán presentarse todos os traballos na orde na que foron propostos e realizados na aula.
- No caso de que algún traballo non se realizase no seu momento por causas xustificadas o alumnado poderá presentalo para a súa cualificación posterior, sempre antes da data fixada para a avaliación.
- Os traballos estarán realizados de forma completa e deberán ser de autoría propia.
- A presentación dos traballos deberá axustarse ás condicións prescritas.
- A calidade dos traballos presentados, as respostas elaboradas, a boa redacción, o traballo de reflexión, a recopilación de datos, a calidade da exposición oral.

A análise dos niveis de adquisición das competencias claves farase segundo a seguinte táboa:

Taboa de avaliación das **Actividades de Aula**

Criterio de avaliación	puntuación
A habilidade na construción de conceptos e o seu uso efectivo nas diferentes actividades	1 punto
Comprensión e análise dos problemas relacionados coa valoración de procesos de decisión persoal e/ou social	1 punto
Capacidade de xustificación e argumentación das ideas expostas	1 punto
Capacidade de análise dos argumentos e contraargumentos propostos para a resolución de dilemas éticos	1 punto
Comprensión das capacidades de razoamento, sentimentos e vontade na elaboración da personalidade e a toma de decisións.	1 punto
Coñecer os fundamentos da natureza social do ser humano e os factores fundamentais que inflúen na vida social e no desenvolvemento moral da persoa	1 punto
Ser quen de separar e distinguir os ámbitos privado e público para o ámbito das decisións e accións humanas	1 punto
Conseguir un grao de integración e coherencia entre os coñecementos teóricos dos valores e a aplicación e uso dos mesmos nas súas accións cotiás no centro de ensino.	0,5 puntos

A recuperación das diferentes avaliacións no caso de estar suspensas consistirá na elaboración de todos os traballos non presentados e/ou suspensos e na modificación da actitude na seguinte avaliación.

1.7.3. CRITERIOS DE PROMOCION

Para acadar o nivel de suficiencia final o alumnado deberá obter unha cualificación Media do 50% en cada un dos instrumentos de avaliación aplicados: Caderno do alumnado e avaliación da actitude na aula.

1.7.4. AVALIACION EXTRAORDINARIA

O exame extraordinario de Setembro responderá ao seguinte esquema:

- ✓ Realización dunha composición sobre calquera dos temas desenvolto no programa cun mínimo de 500 palabras, (5 puntos)

Exemplo:

Composición cunha extensión mínima de cinco centas palabras.

Tema: Valores éticos e capacidade de autocontrol emocional.

Valoración: 10 % presentación; 10% ortografía; 30% expresión; 50% contidos.

1.8. INDICADORES DE LOGRO PARA AVALIAR O PROCESO DO ENSINO E A PRACTICA DOCENTE

1.8.1. Indicadores de logro do proceso de ensino

	Escala			
	1	2	3	4
1. Adecuación do deseño das unidades didácticas, temas a partir dos elementos do currículo.				
2. Adecuación da secuenciación e da temporalización das unidades didácticas				
3. O desenvolvemento da programación respondeu á secuenciación e a temporalización previstas.				
4. Adecuación da secuenciación dos estándares para cada unha das unidades				
5. Adecuación do grao mínimo de consecución fixado para cada estándar.				
6. Asignación a cada estándar do peso correspondente na cualificación.				
7. Vinculación de cada estándar a un ou varios instrumentos para a súa avaliación.				
8. Adecuación da secuencia de traballo na aula.				
9. Adecuación dos materiais didácticos utilizados.				
10. Adecuación do plan de avaliación inicial deseñado, incluídas as consecuencias da proba.				
11. Adecuación das pautas xerais establecidas para a avaliación continua: probas, traballos, etc.				
12. Adecuación dos criterios establecidos para a recuperación dun exame e dunha avaliación.				
13. Adecuación dos criterios establecidos para a avaliación final				
14. Adecuación dos criterios establecidos para a avaliación extraordinaria.				
15. Adecuación dos exames, tendo en conta o valor de cada estándar.				

1.8.2. Indicadores de logro da práctica docente

	Escala			
	1	2	3	4
1. Como norma xeral, fanse explicacións xerais para todo o alumnado.				
2. Ofrecense a cada alumno/a as explicacións individualizadas que precisa.				
3. Elabóranse actividades atendendo á diversidade.				
4. Elabóranse probas de avaliación adaptadas ás necesidades do alumnado con NEAE.				
5. Utilízanse distintas estratexias metodolóxicas en función dos temas a tratar.				

6. Combínase o traballo individual e en equipo.
7. Poténcianse estratexias de animación á lectura.
8. Poténcianse estratexias tanto de expresión como de comprensión oral e escrita.
9. Incorporáanse as TIC aos procesos de ensino – aprendizaxe.
10. Préstase atención aos elementos transversais vinculados a cada estándar.
11. Ofrécense ao alumnado de forma rápida os resultados das probas / traballos, etc.
12. Analízanse e coméntanse co alumnado os aspectos máis significativos derivados da corrección
13. Dáselle ao alumnado a posibilidade de visualizar e comentar os seus acertos e erros.
14. Grao de implicación do profesorado nas funcións de tutoría e orientación.
15. Os materiais son axeitados as capacidades do alumnado e aos contidos da materia
16. Os cuestionarios son adecuados a cada bloque temático
17. Avaliase a eficacia dos programas de apoio, reforzo, recuperación, ampliación...

1.9. ORGANIZACION DAS ACTIVIDADES DE SEGUIMIENTO, RECUPERACION E AVALIACION DAS MATERIAS PENDENTES

O alumnado coa materia pendente, que siga cursando en terceiro a materia de Valore Éticos, realizará, a proposta do profesor os traballos que lle permitan recuperar a materia. No caso de non cursala deberá optar a un exame extraordinario coa mesma estrutura proposta para o curso.

1.10. ORGANIZACION DOS PROCEDEMENTOS QUE LLE PERMITAN AO ALUMNADO ACREDITAR OS CONECEMENTOS NECESARIOS PARA SUPERAR A MATERIA

O alumnado que se incorpore ao curso académico na derradeira avaliación ou non poida seguir o curso con normalidade por razóns xustificadas realizará un exame final escrito, no que o alumno deberá demostrar especialmente o seu coñecemento dos contidos mínimos e a aplicación dos procedementos establecidos na programación.

Os mesmos criterios servirán para a proba extraordinaria de Setembro.

O exame de acreditación responderá ao seguinte esquema:

- ✓ Realización dunha composición sobre calquera dos temas desenvoltos no programa cun mínimo de 500 palabras, (5 puntos)

Exemplo:

Composición cunha extensión mínima de cinco centas palabras.

Tema: Valores éticos e capacidade de autocontrol emocional.

Valoración: 10 % presentación; 10% ortografía; 30% expresión; 50% contidos.

4.11. DESEÑO DA AVALIACION INICIAL E MEDIDAS INDIVIDUAIS OU COLECTIVAS QUE SE POIDAN ADOPTAR COMO CONSECUCENCIA DOS SEUS RESULTADOS.

Para levar a cabo a avaliación inicial do alumnado se proporá un dilema moral ao que o alumno deberá dar resposta usando os argumentos que considere pertinentes e utilizando aqueles conceptos que lle permitan xustificar a súa elección.

O exercicio valorárase de acordo aos estándares do test moral de Kohlberg e permitirá situar o nivel moral do individuo

En función dos resultados desta proba adaptaranse as actividades propostas nas unidades didácticas e as tarefas finais propostas para cada avaliación.

1.12. MEDIDAS DE ATENCION A DIVERSIDADE

Proporáanse medidas de reforzo mediante lecturas, vídeos e outros materiais complementarios para aquel alumnado que teñan dificultades coas competencias básicas. Todos eles dispoñibles a través da aula virtual

Proporáanse diferentes canles para a presentación das tarefas que, de acordo coa teoría das Intelixencias Múltiples, se adapten mellor a cada un dos alumnos. Así en cada tema serán de elección unha serie de tarefas que propoñen formas de realización adaptadas a cada unha destas intelixencias (infografías, comics, videopresentacións, textos...)

A través de Google Classroom a materia garantízase o seguimento da materia a aquel alumnado que, por razóns xustificadas, non poida durante algún tempo asistir ás clases.

1.13. CONCRECION DOS ELEMENTOS TRANSVERSAIS

Os elementos transversais do currículo da materia de Filosofía serán os establecidos no currículo oficial da materia:

- ✓ a educación cívica e constitucional
- ✓ a comprensión de lectura
- ✓ a corrección na expresión oral e escrita
- ✓ uso de ferramentas para a comunicación audiovisual e outros elementos de TIC
- ✓ emprendemento como antítese do estancamento e a pasividade
- ✓ a orientación da conduta cara valores democráticos e éticos

1.14. ACTIVIDADES COMPLEMENTARIAS E EXTRAESCOLARES

As previstas no Plan anual do Centro.

1.15. MECANISMOS DE REVISION, AVALIACION E MODIFICACION DAS PROGRAMACIONES DIDACTICAS EN RELACION COS RESULTADOS ACADEMICOS E PROCESOS DE MELLORA.

Coa fin de poder mellorar a programación didáctica dos anos vindeiros:

- Recoller na memoria final do curso os resultados da avaliación do alumnado por materias e cursos
- Realizar unha valoración para seleccionar as achegas do alumnado que poidan incorporarse á programación do ano vindeiro.
- Realizárase unha comprobación dos indicadores seguintes:

	Escala			
	1	2	3	4
1. Adecuación do deseño das unidades didácticas, temas a partir dos elementos do currículo.				
2. Adecuación da secuenciación e da temporalización das unidades didácticas				
3. O desenvolvemento da programación respondeu á secuenciación e a temporalización previstas.				
4. Adecuación da secuenciación dos estándares para cada unha das unidades				
5. Adecuación do grao mínimo de consecución fixado para cada estándar.				
6. Asignación a cada estándar do peso correspondente na cualificación.				
7. Vinculación de cada estándar a un ou varios instrumentos para a súa avaliación.				
8. Adecuación da secuencia de traballo na aula.				
9. Adecuación dos materiais didácticos utilizados.				
10. Adecuación do libro de texto				
11. Adecuación do plan de avaliación inicial deseñado, incluídas as consecuencias da proba.				
12. Adecuación das pautas xerais establecidas para a avaliación continua: probas, traballos, etc.				
13. Adecuación dos criterios establecidos para a recuperación dun exame e dunha avaliación.				
14. Adecuación dos criterios establecidos para a avaliación final				
15. Adecuación dos criterios establecidos para a avaliación extraordinaria.				
16. Adecuación dos exames, tendo en conta o valor de cada estándar.				

1.16. PLAN LECTOR

O proposto para o Plan Lector del Centro.

Lerán El Diario de Ane Frank, unha banda deseñada durante o 1º Trimestre.

1.17. PLAN TIC

Uso e manexo da información en contextos dixitais

Creación de materiais dixitais como resultado das tarefas propostas ao longo do curso.

Participación en blogs e plataformas dixitais para crear un PLE

Aprendizaxe e uso das aulas dixitais en contorno GOOGLE

2. PLAN DE REFORZO

Non existe un plan de reforzo específico por materias do Departamento, xa que ningunha delas ten continuidade.

Malia isto, a revisión das adaptacións das programacións, así como os informes individualizados e a avaliación inicial que se elabore no curso, dará información esencial e crucial para desenvolver con criterio a organización e do desenvolvemento da materia tendo en conta que alumnado que a cursa tivo un parón académico no anterior trimestre, polo que é labor do Departamento deterse máis se cabe, no Bloque de contidos transversais de Filosofía de 1º de Bac.

3. ANEXO. ADAPTACIÓN DA PROGRAMACIÓN Á EDUCACIÓN NON PRESENCIAL

• 3.1. ESTANDARES DE APRENDIZAXE E COMPETENCIAS IMPRESCINDIBLES

Ao longo da programación os estándares de aprendizaxe e as competencias que se consideran imprescindibles están subliñados.

• 3.2. METODOLOXIA

Durante todo o curso traballarase na aula de xeito presencial coa plataforma Google Classroom, tanto á hora das clases expositivas como na entrega de todas as tarefas e traballos. Isto fará que o alumnado se familiarice coa plataforma dende o comezo nas aulas presenciais para así ter un manexo óptimo da plataforma co obxectivo de evitar perdas de seguimento da materia no caso de que algún alumno ou alumna teña que estar en cuarentena ou de que en calquera momento teñamos que voltar a unha situación de confinamento.

Neste último caso, o desenvolvemento do traballo da aula será enteiramente virtual, sen ter presencialidade, mais podendo, de ser o caso, substituír a presenza por xuntanzas virtuais a través de google meet no caso de que no centro se decida respectar o horario establecido para as materias.

En resumo, propónse para desenvolver as materias do Departamento de Filosofía traballar de xeito virtual independentemente da presencialidade ou non, para así facilitar o seguimento das aulas por parte do alumnado.

• 3.3. AVALIACION E CUALIFICACION

Os criterios de avaliación serán os correspondentes aos estándares de aprendizaxe marcados como mínimos.

Como se indica na metodoloxía o método de traballo non varía, polo tanto a avaliación tampouco, no caso dunha educación non presencial, mantéñense a porcentaxe da nota adicada ás tarefas recollidas no caderno do alumnado virtual, así como a porcentaxe da nota de actitude á hora de facer o traballo e conectarse no caso de ser preciso para facer aulas virtuais.